

ความต้องการพัฒนาตนเองในการปฏิบัติงานวิชาการของครู ผู้สอนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 1

Academic Self-Development Needs of Teachers in Kalasin Primary Educational Service Area Office 1

จิระพันธ์ ยี่สารพัฒน์¹, ผศ.ดร.คมสันท์ ขจรปัญญาไพศาล², ดร.ธีระ ภูติ³
Jeeraphan Yeesaraphat¹,

Asst. Prof. Dr. Komsan Khajornpanyapaian²,

Dr. Theera Phudee³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองในการปฏิบัติงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 2) เปรียบเทียบความต้องการในพัฒนาตนเองในการปฏิบัติงานวิชาการ จำแนกตามประสบการณ์ในการสอนและขนาดโรงเรียน และ 3) ศึกษาวิธีการพัฒนาตนเองในการปฏิบัติงานวิชาการ กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอน จำนวน 320 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามความต้องการพัฒนาตนเองในการปฏิบัติงานวิชาการของครูผู้สอนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติทดสอบเอฟ หาลำดับวิธีการในการพัฒนาตนเอง โดยใช้สถิติ ฟรายแมน ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูผู้สอนมีความต้องการพัฒนาตนเองในการปฏิบัติงานวิชาการอยู่ในระดับมาก 2) เปรียบเทียบความต้องการในพัฒนาตนเองในการปฏิบัติงานวิชาการ พบว่าครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ต่างกันมีความต้องการไม่แตกต่างกัน และครูผู้สอนใน

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์

² อาจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์

³ อาจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์

¹ Master of Education Program in Educational Admini Stration, Faculty of Education Kalasin Rajabhat University.

^{2,3} Lecturer in Faculty of Education, Kalasin Rajabhat University

โรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความต้องการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่าครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็กมีความต้องการแตกต่างจากโรงเรียนขนาดใหญ่ 3) วิธีการพัฒนาตนเองในการปฏิบัติงานวิชาการ พบว่าด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา คือ การเข้ารับการฝึกอบรม ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อื่นๆ และด้านการวัดผลและประเมินผล คือ การศึกษาต่อ ส่วนด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา คือ การศึกษาดูงาน

คำสำคัญ: การพัฒนาตนเอง, งานวิชาการ

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the academic self-development needs of teachers in Kalasin Primary Educational Service Area Office 1, 2) to compare the academic self-development needs of the teachers based on teaching experience and school sizes, and 3) to study the self-development methods employed by the teachers affiliated with Kalasin Primary Educational Service Area Office 1. Samples were 320 teachers. The instrument was a rating scale questionnaire with the entire reliability of .95. Statistics used in data analysis consisted of mean, standard deviation, F-test, and Friedman test.

The results of this research revealed the following: 1) The academic self-development needs of teachers in schools in Kalasin Primary Educational Service Area Office 1 were at the high level. 2) After comparing the academic self-development needs of teachers, it was found as follows: The academic self-development needs of teachers who had different teaching experience were not significantly different. The academic self-development needs of teachers who were from different-sized schools were significantly different at the .05 level. When

considering each pair, it was found that the academic self-development needs of the teachers from small-sized schools and large-sized schools were significantly different. 3) Regarding the self-development methods employed by the teachers in Kalasin Primary Educational Service Area Office 1, it was found that in the curriculum development section and the innovation and educational technology development section, the teachers participated in workshops. In the learning process development section and the assessment and evaluation section, they continued their studies in a higher level. In terms of the research for developing educational quality section, they conducted a study visit.

Keywords: Self-Development Needs, Academic

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 นับเป็นกฎหมายแม่บทของการศึกษา เน้นให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้มาตรา 52 ให้กระทรวงศึกษาธิการส่งเสริมให้มีการพัฒนาครูอย่างเป็นระบบ กระบวนการผลิตและการพัฒนาครูต้องกระทำอย่างมีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 24-25) สภาวะทางสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากแนวโน้มสภาวะประชากรที่สัดส่วนประชากรผู้สูงอายุสูงขึ้น ในขณะที่สัดส่วนประชากรวัยเรียนลดลง อันจะส่งผลให้สังคมไทยกลายเป็นสังคมผู้สูงอายุในอีกเพียงสองทศวรรษข้างหน้า (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2552 : 1) ดังนั้น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 และวิสัยทัศน์ประเทศไทย พ.ศ. 2570 จึงมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพของประชากรให้เข้มแข็งและทั่วถึง จากการรายงานผลการปฏิรูปการศึกษา รอบแรก (จूरรัตน์ พินิจมนตรี. 2554 : 2) พบว่าการปฏิรูปการศึกษามีทั้งสำเร็จและล้มเหลวที่สำเร็จมาก ได้แก่ การขยายโอกาสทางการศึกษา 12 ปี และ 15 ปี การจัดการศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการการศึกษาทางเลือก การจัดการศึกษาโดยครอบครัว โดยสถานประกอบการ สถาบันศาสนา การเพิ่มงบประมาณเพื่อการศึกษาและการมี

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาสำเร็จปานกลาง ได้แก่ การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้แหล่งการเรียนรู้ ครูภูมิปัญญาไทย การปฏิรูปที่ล้มเหลว ได้แก่ การผลิตและพัฒนาครู ผู้บริหาร วิทยฐานะครูและผู้บริหารกับผลการเรียนของผู้เรียนไม่สัมพันธ์กัน และเรื่องของสื่อและเทคโนโลยี ส่วนล้มเหลว แยกแยะและเสียเวลา ได้แก่ การปฏิรูปโครงสร้าง จะเห็นได้ว่าการพัฒนาครู และผู้บริหารในการปฏิรูปการศึกษารอบแรกยังเป็นปัญหาที่จะต้องแก้ไข จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูจะต้องพัฒนาตนเอง เพื่อให้เกิดการพัฒนาวิชาชีพ การปฏิรูปการศึกษาในช่วงที่ผ่านมาได้ประสบผลสำเร็จด้านการปรับโครงสร้างหน่วยงานให้มีเอกภาพยิ่งขึ้น มีระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจน แต่การพัฒนาในมิติของคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานนับเป็นสิ่งที่มีความสำคัญที่ต้องดำเนินการเร่งด่วน โดยเฉพาะการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านความรู้ ความสามารถในการอ่าน เขียน คิดคำนวณและทักษะการคิดวิเคราะห์นำไปสู่ความจำเป็นต้องพัฒนาครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา การปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร เทคนิควิธีการและสื่อการเรียนการสอน ตลอดจนการปรับปรุงการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ มีการจัดโอกาสในการได้รับการศึกษาฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพ รวมทั้งการเร่งรัดการลงทุนด้านการศึกษาและเรียนรู้อย่างมีบูรณาการในทุกกระตบการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553 : 1)

ในการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 - 2561) จึงกำหนดประเด็นสำคัญของระบบการศึกษาและเรียนรู้ที่ต้องการปฏิรูปอย่างเร่งด่วน 4 ประการหลัก คือ 1) พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ที่มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง มีความสามารถในการสื่อสาร สามารถคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา คิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจิตสาธารณะ มีระเบียบวินัย มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม มีจิตสำนึกและความภูมิใจในความเป็นไทย ยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รังเกียจการทุจริตและต่อต้านการซื้อสิทธิ์ ขายเสียง สามารถก้าวทันโลก มีสุขภาพกาย สุขภาพใจที่สมบูรณ์ ห่างไกลยาเสพติด เป็นกำลังคนที่มีคุณภาพ มีทักษะความรู้พื้นฐานที่จำเป็น มีสมรรถนะ ความรู้ ความสามารถ สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ ที่เป็นผู้เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่า มีระบบ กระบวนการผลิต และพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพ

มาตรฐานเหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง 3) พัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ โดยพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาทุกระดับและทุกประเภทให้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ 4) พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน และภาคเอกชน และทุกภาคส่วน มีระบบการบริหารจัดการที่มีความโปร่งใส เป็นธรรม ตรวจสอบได้ มีการบริหารจัดการการเงินและงบประมาณที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2554 : 5)

ครูมีบทบาทสำคัญยิ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาคุณภาพครู ดังเจตนารมณ์ของกระทรวงศึกษาธิการ กำหนดให้ “ปี 2549 เป็นปีแห่งการปฏิรูปการเรียนการสอน” ในหลักการ กล่าวไว้ว่า ครู คือ หัวใจสำคัญของการจัดการเรียนการสอนที่ดี ครูทุกคนต้องปรับการเรียนเปลี่ยนการสอนเพื่อสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางได้เปลี่ยนบทบาท การเรียนรู้ของผู้รับมาเป็นผู้เรียน และเปลี่ยนบทบาทของครูจากผู้สอนหรือผู้ถ่ายทอดข้อมูลความรู้มาเป็นผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2549 : 1) การเปลี่ยนบทบาทดังกล่าวทำให้ครูต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถด้านวิชาการและการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู ตลอดจนศึกษาค้นคว้า เพื่อพัฒนาตนเอง (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. 2541 : 10) ถ้าครูขาดการพัฒนาตนเอง ครูก็ไม่สามารถพัฒนาผู้เรียนไปสู่จุดหมายได้ (ณรงค์ รอดพันธ์. 2542 : 37) การพัฒนาตนเองของครูจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในทางวิชาการ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข ได้เรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร สามารถปฏิบัติงานได้สำเร็จมีประสิทธิภาพ ปัจจุบันการจัดการศึกษาประสบปัญหาเกี่ยวกับครูหลายด้าน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2550 : 60-61) พบว่าปัจจุบันครูในสถานศึกษาต้องรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างระบบบริหารและแนวคิดการจัดการเรียนการสอน ครูต้องมีการกิจเพิ่มขึ้นหลายประการ เช่น ครูต้องศึกษาวิจัยในชั้นเรียน สามารถให้คำแนะนำได้ทุกเรื่องทุกเวลา ร่วมวางแผนการเรียนกับผู้เรียน เป็นต้น ทำให้ครูทั่วไปตอบสนองด้วยการให้ผู้เรียนเป็นผู้เรียนรู้

ด้วยตนเองด้วยการทำรายงานที่เป็นการเพิ่มภาระงานให้ผู้เรียนทุกวิชา นอกจากนี้มีรายงานวิจัยบางชิ้นที่ชี้ว่าปัญหาที่เกิดจากครู คือ ครูมีภารกิจการสอนมากทำให้ครูไม่มีเวลาในการพัฒนาและจัดการเรียนรู้มากนัก ครูต้องใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับเอกสารรายงานการจัดการศึกษา ครูบางส่วนไม่ยอมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนมากจากการติดตามผลการใช้หลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549 : 1) พบปัญหาความเข้าใจไม่ตรงกันทั้งในด้านหลักสูตร สื่อการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล จากสภาพปัญหาดังกล่าวสรุปได้ว่าครูต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การมีความรู้ความสามารถในวิชาที่สอน การจัดการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล การวิจัยในชั้นเรียน ภาระงานดังกล่าวเกี่ยวข้องกับงานวิชาการโดยตรง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552 : 9) งานวิชาการถือเป็นงานที่มีความสำคัญที่สุด เป็นหัวใจของการจัดการศึกษา ซึ่งทั้งผู้บริหารโรงเรียน คณะครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ต้องมีความรู้ความเข้าใจ ให้มีความสำคัญและมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดแนวทางปฏิบัติ การประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง งานวิชาการของโรงเรียนประกอบด้วยงานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนเป็นหลัก ซึ่งโรงเรียนจะต้องสร้างหลักสูตรของตนเอง เรียกว่า หลักสูตรสถานศึกษา ดังนั้น ครูจะต้องทำหน้าที่ในการสร้างและพัฒนาหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ การออกแบบการจัดการเรียนรู้

ชินวรณ์ บุญยเกียรติ (2553 : 2) กล่าวว่า ตามโครงการยกระดับคุณภาพทั้งระบบ ส่วนหนึ่งพบว่าครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องพัฒนาให้มีความรู้ตรงกับสาระวิชาที่เป็นวิชาเอกที่จะสอน ดังนั้นโครงการที่ต่อเนื่องจากโครงการประเมินผลสมรรถนะเป็นรายบุคคลแล้ว ขอให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินการพัฒนาครูให้ตรงกับความเป็นและความต้องการอย่างแท้จริง การพัฒนาครูให้เป็นผู้มีความรู้และศักยภาพทางด้านวิชาการโดยมีส่วนร่วมรับผิดชอบและพัฒนางานวิชาการด้านต่างๆ ควรเป็นไปตามความต้องการของครู การสำรวจปัญหาและความต้องการพัฒนาตนเองด้านวิชาการของครู จึงเป็นปัจจัยพื้นฐานที่จะทำให้ทราบความต้องการพัฒนาตนเองด้านวิชาการของครูในยุคปัจจุบันอย่างแท้จริง เพื่อให้การส่งเสริมพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถ

ทางด้านวิชาการ มีศักยภาพในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องเป็นไปตามความต้องการพัฒนาดตนเองของครู การพัฒนาครูให้ประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษาจะเป็นเครื่องมือและกลไกสำคัญในการแก้ปัญหาสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง และการบริหารการจัดการศึกษาได้สำเร็จ จากรายงานผล การทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2553 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 (2554 : 114-121) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนส่วนมากต่ำกว่าปีที่ผ่านมา แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนของครูยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ครูควรปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวิธีการเรียนการสอน ปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนรู้ ส่งเสริมให้มีการใช้สื่อและเทคโนโลยี ตรวจสอบคุณภาพผู้เรียน โดยการวัดผลและประเมินผล ให้สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้การวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา ดังนั้นครูควรได้รับการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล การวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา และการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความต้องการพัฒนาดตนเองในการปฏิบัติงานวิชาการของครูผู้สอนโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 เพื่อนำเสนอผลการวิจัยต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 พิจารณา เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรในการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการพัฒนาดตนเองในการปฏิบัติงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการในพัฒนาดตนเองในการปฏิบัติงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการสอนและขนาดโรงเรียน
3. เพื่อศึกษาวิธีการพัฒนาดตนเองในการปฏิบัติงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ ประสบการณ์ในการสอนและขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาตนเองในการปฏิบัติงานวิชาการของครูผู้สอน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับวิธีการที่ต้องการพัฒนาตนเองในการปฏิบัติงานวิชาการ โดยให้ลำดับความต้องการในวิธีต่างๆ ทั้ง 9 วิธี มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

วิธีวิจัยและการวางแผนการทดลองทางสถิติ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ปีการศึกษา 2554 รวมทั้งสิ้น 1,923 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 320 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (ธานินทร์ ศิลป์จารุ. 2551 : 45)

การเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการประสานงานส่งแบบสอบถามถึงกลุ่มตัวอย่าง พร้อมกำหนดวัน เวลา รับแบบสอบถามคืน ภายใน 2 สัปดาห์ ได้รับแบบสอบถามกลับมา จำนวน 320 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าความถี่และร้อยละ

2. วิเคราะห์ความต้องการพัฒนาตนเองในการปฏิบัติงานวิชาการของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาตนเองในการปฏิบัติงานวิชาการของครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอนและขนาดของโรงเรียน โดยสถิติทดสอบเอฟ (F-Test) ชนิดการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA)

4. วิเคราะห์วิธีการที่ต้องการพัฒนาตนเองในการปฏิบัติงานวิชาการ โดยการหาค่าแบบฟรายแมน (Friedman Test)

ผลการศึกษา

พบว่า

1. ความต้องการพัฒนาตนเองในการปฏิบัติงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ปรากฏผลดังนี้

ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 มีความต้องการพัฒนาตนเองในการปฏิบัติงานวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.12) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.25) รองลงมา คือ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.19) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.22)

2. เปรียบเทียบความต้องการในพัฒนาตนเองในการปฏิบัติงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ปรากฏ ดังนี้

2.1 ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความต้องการพัฒนาตนเองในการปฏิบัติงานวิชาการ ไม่แตกต่างกัน

2.2 ครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความต้องการพัฒนาตนเองในการปฏิบัติงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็กมีความต้องการพัฒนาตนเองในการปฏิบัติงานวิชาการแตกต่างจากโรงเรียนขนาดใหญ่

3. วิธีการพัฒนาตนเองในการปฏิบัติงานวิชาการของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

3.1 วิธีการที่ครูผู้สอนต้องการใช้ในการพัฒนาตนเองในการปฏิบัติงานวิชาการของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ การเข้ารับการฝึกอบรมมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ การศึกษาดูงาน และการศึกษาต่อ ตามลำดับ

3.2 วิธีการที่ครูผู้สอนต้องการใช้ในการพัฒนาตนเองในการปฏิบัติงานวิชาการของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ได้แก่ การศึกษาต่อมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ การเข้ารับการฝึกอบรม และการศึกษาดูงาน ตามลำดับ

3.3 วิธีการที่ครูผู้สอนต้องการใช้ในการพัฒนาตนเองในการปฏิบัติงานวิชาการของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ด้านการวัดผลและประเมินผล ได้แก่ การศึกษาต่อมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ การเข้ารับการฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน ตามลำดับ

3.4 วิธีการที่ครูผู้สอนต้องการใช้ในการพัฒนาตนเองในการปฏิบัติงานวิชาการของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การศึกษาดูงานมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ การศึกษาต่อและการเข้ารับการฝึกอบรม ตามลำดับ

3.5 วิธีการที่ครูผู้สอนต้องการใช้ในการพัฒนาตนเองในการปฏิบัติงานวิชาการของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ได้แก่ การเข้ารับการฝึกอบรมมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ การศึกษาต่อและการศึกษาเอกสารและคู่มือการปฏิบัติงาน ตามลำดับ

สรุปผลและอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นที่น่าสนใจ ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ความต้องการพัฒนาตนเองในการปฏิบัติงานวิชาการของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยภาพรวม พบว่า ครูผู้สอนมีความต้องการพัฒนาตนเองในการปฏิบัติงานวิชาการ อยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับ

ค่าเฉลี่ยรายด้านจากมากไปหาน้อย สามารถเรียงได้ดังนี้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา และการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า การพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ ที่เป็นผู้เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้ เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่า มีระบบกระบวนการผลิต และพัฒนาครูและ บุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐานเหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูงนั้น ครูจึงมีบทบาทสำคัญยิ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้อง พัฒนาคุณภาพครู เพราะ ครู คือ หัวใจสำคัญของการจัดการเรียนการสอนที่ดี ครูทุกคน ต้องปรับการเรียนเปลี่ยนการสอนเพื่อสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การพัฒนาตนเองของครูเป็นการเพิ่มพูน ความรู้ ความสามารถ ส่งเสริมให้ ตนเองมีความก้าวหน้าสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูเป็นผู้มีบทบาท สำคัญยิ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการปฏิบัติงานวิชาการ จากผลการวิจัย พบว่าพบว่า ครูผู้สอนมีความต้องการพัฒนาตนเองในการปฏิบัติงานวิชาการ โดยภาพ รวม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของรุ่ง แก้วแดง (2542: 130-131) ได้กล่าวถึงความสำคัญในการพัฒนาตนเองของครู ว่าครูจำเป็นต้องเร่งพัฒนาตนเอง ก่อน มากกว่าที่จะรอรับการพัฒนาจากหน่วยงานต้นสังกัด ครูควรจะได้มีการพัฒนา ตนเองอยู่เสมอ ให้พร้อมสำหรับวิทยาการที่เปลี่ยนแปลงและภาวะวิกฤตศรัทธาใน วิชาชีพ เพื่อให้ทุกคนมองเห็นว่าอาชีพครู เป็นอาชีพที่มีเกียรติ ยังมีความจำเป็นต่อ สังคม ในฐานะที่เป็นวิชาชีพที่มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาให้กับเยาวชน เพื่อให้เป็น พลเมืองที่ดีมีคุณภาพต่อไปในอนาคต และสอดคล้องกับงานวิจัยของ แนน้อย ดีถาวร (2550 : 58) ได้ศึกษา เรื่องปัญหาและความต้องการพัฒนาตนเองด้านวิชาการ ของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 พบว่า ความต้องการพัฒนาตนเองด้านวิชาการโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการวิจัยในชั้นเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ การเรียนรู้ และด้านการพัฒนาหลักสูตร ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุษยมาส สุขทวี (2555 : 69) ได้ศึกษา เรื่องความต้องการพัฒนาตนเองทางวิชาการ ของครูโรงเรียนประถมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอ่างทอง พบว่า ความต้องการ พัฒนาตนเองทางวิชาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

อ่างทอง โดยรวม อยู่ในระดับมาก งานวิจัยอีกเรื่องที่สอดคล้องกัน คืองานวิจัยของ ประทีป โชติคุณเศรษฐ (2544 : 138) ได้วิจัยเรื่องความต้องการพัฒนาตนเอง ทางด้านวิชาการของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาใน สหวิทยาเขตเสรีไทย พบว่า ข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในสหวิทยาเขตเสรีไทย มีความต้องการพัฒนาตนเองทางด้านวิชาการในภาพรวมอยู่ที่ ระดับมาก

2. การเปรียบเทียบระดับความต้องการพัฒนาตนเองในการปฏิบัติงานวิชาการ ของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดย จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน และขนาดของโรงเรียน ปรากฏดังนี้

2.1 การเปรียบเทียบระดับความต้องการพัฒนาตนเองในการปฏิบัติงาน วิชาการของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยจำแนกตามประสบการณ์ในการสอน พบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์แตกต่างกัน มีความต้องการพัฒนาตนเองในการปฏิบัติงานวิชาการโดยรวม ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ให้ความสำคัญ ของการพัฒนาครู คุณจารย์และบุคลากรทางการศึกษา โดยได้ระบุไว้ใน หมวด 1 บททั่วไป ความมุ่งหมายและหลักการ มาตรา 9 (4) ว่า “มีหลักการส่งเสริมมาตรฐาน วิชาชีพครู คุณจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา และการพัฒนาครู คุณจารย์ และ บุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง” ซึ่งครูที่มีประสบการณ์แตกต่างกันก็จำเป็นต้อง มีการพัฒนาตนเองในการปฏิบัติงานวิชาการอยู่ตลอดเวลา เพื่อที่จะได้นำความรู้ที่ได้ ไปใช้ในการสอนนักเรียนและใช้ในการพัฒนาตนเองต่อไป ส่งผลให้สถานศึกษาจำเป็นต้อง จัดให้มีการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง เพราะครูเป็นเครื่องมืออย่างแรกทีหล่อหลอม ให้บุคลากรของชาติ เติบโตขึ้นมาได้อย่างมีมาตรฐานที่ดี ครูจึงต้องมีการพัฒนาตนเอง อยู่เสมอ รู้จักการศึกษาค้นคว้างานทางวิชาการต่างๆ เพื่อที่จะช่วยให้นักเรียนได้รับ ความรู้เพื่อที่จะสามารถปรับตัวกับสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงของโลกได้ ตลอดไป ส่งผลให้ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์แตกต่างกัน มีความต้องการพัฒนาตนเอง ในการปฏิบัติงานวิชาการโดยรวม ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณรงค์ คำภาศรี (2550 : 37) ได้ศึกษาเรื่อง ความต้องการพัฒนาตนเองด้านวิชาการของครู ผู้สอนในโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สกลนคร เขต 2 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองของครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน พบว่า มีความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านวิชาการโดยรวม และรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน งานวิจัยอีกเรื่องที่สอดคล้องกัน คืองานวิจัยของ คุณคำ ราชพล (2548 : 91) ได้ศึกษา เรื่อง ความต้องการพัฒนาตนเองของครูสายผู้สอน ในวิทยาลัยครูสหัสวันเขต สังกัดกรมสามัญศึกษา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีความต้องการในการพัฒนาตนเองโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประทีป โชติคุณเศรษฐ (2544 : 143) ได้วิจัยเรื่องความต้องการพัฒนาตนเองทางด้านวิชาการของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในสพวิทยาเขตเสรีไทย พบว่า ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน มีความต้องการพัฒนาตนเองด้านวิชาการไม่แตกต่างกัน

2.2 การเปรียบเทียบระดับความต้องการพัฒนาตนเองในการปฏิบัติงานวิชาการของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียนแตกต่างกัน พบว่า ครูผู้สอนมีความต้องการพัฒนาตนเองในการปฏิบัติงานวิชาการโดยรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่มีความต้องการพัฒนาตนเองในการปฏิบัติงานวิชาการมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง เพราะว่าครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่ จะมีครูครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ครบทุกชั้นและครูมีภาระงานก็น้อยกว่า จึงมีความต้องการพัฒนาตนเองมากกว่าครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง ซึ่งครูผู้สอนมีภาระงานสอนมาก ตลอดจนต้องรับผิดชอบงานพิเศษมาก จึงทำให้ไม่เอียงที่จะพัฒนาตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของอาณัติ ญาณศิริวัฒนธรรกุล (2554 : 71) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการพัฒนาตนเองของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 ครูที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความต้องการในการพัฒนาตนเองแตกต่างกัน

3. วิธีการพัฒนาตนเองในการปฏิบัติงานวิชาการของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 รายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนา

หลักสูตรสถานศึกษา และด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ครูผู้สอนต้องการใช้วิธีการพัฒนาตนเอง คือ การเข้ารับการฝึกอบรม อาจเป็นเพราะว่าการฝึกอบรมเป็นกระบวนการที่จัดขึ้นอย่างเป็นระบบ เพื่อพัฒนาบุคลากรให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ โดยมุ่งเน้นให้เกิดความรู้ (Knowledge) ความเข้าใจ (Understanding) ในการปฏิบัติงาน ให้มีทัศนคติ (Attitude) ที่ดีต่องาน ต่อผู้บริหาร และองค์การ ตลอดจนให้เกิดทักษะ (Skill) ความชำนาญในงานที่ปฏิบัติ ทั้งนี้ เพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานในความรับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน และเพื่อเป็นการเตรียมบุคลากรไว้รองรับความเจริญเติบโตขององค์การที่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว หรือเตรียมความพร้อมในการรับกับสภาพปัญหาอันอาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับตัวบ่งชี้และมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน ตัวบ่งชี้ที่ 6 ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตัวบ่งชี้ที่ 6.1 ประสิทธิภาพการดำเนินการของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูทุกคนได้รับการพัฒนาในวิชาที่สอนหรือวิชาครูตามที่คุรุสภากำหนด(ไม่ต่ำกว่า 20 ชม./ปี) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ คำภาศรี (2550 : 68) ศึกษาเรื่อง ความต้องการพัฒนาตนเองด้านวิชาการของครูผู้สอนในโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า วิธีการพัฒนาตนเองของครูผู้สอน 5 ลำดับ ได้แก่ การเข้ารับการฝึกอบรม การศึกษาเอกสารและคู่มือการปฏิบัติงาน การศึกษาดูงาน การร่วมประชุมสัมมนา และการศึกษาต่อ ส่วนด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้และด้านการวัดผลและประเมินผล ครูผู้สอนต้องการใช้วิธีพัฒนาตนเอง คือ การศึกษาต่อ อาจเป็นเพราะว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานได้ดำเนินโครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบภายใต้แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง โดยกำหนดให้มีการทดสอบสมรรถนะครูทุกคน ผู้ที่ผ่านการประเมินในระดับสูงกำหนดให้เป็น Master Teacher โดยจัดสรรทุนให้ศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ภาควิเศษตามความสมัครใจ ถือเป็นการสร้างขวัญกำลังใจและสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองของครู สำหรับด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยใช้วิธีพัฒนาตนเองมากที่สุด คือ การศึกษาดูงาน อาจเป็นเพราะว่า การศึกษาดูงานเป็นกิจกรรมเพื่อการพัฒนาบุคลากร ซึ่งช่วยให้บุคลากรเกิดสัมพันธภาพ ความรู้ ความเข้าใจ

เพิ่มทักษะ ประสบการณ์ ที่เกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้ของผู้อื่นที่เป็นมุมมองใหม่ๆ ในการช่วยกระตุ้นให้บุคลากรเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน รวมทั้งเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แนวคิด หรือมุมมองๆ ต่างกันร่วมกัน ซึ่งเป็นวิธีการเรียนรู้ที่ทำให้เห็นถึงเทคนิค รูปแบบ วิธีการปฏิบัติงาน สามารถนำองค์ความรู้ใหม่ๆ มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อการพัฒนาผลการปฏิบัติงาน ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น หรือเป็นการสร้างคุณค่าให้เกิดขึ้นด้วยการสร้างนวัตกรรมและบริการ ซึ่งเป้าหมายของการศึกษาดูงานโดยทั่วไปก็เพื่อเป็นการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ เทคนิค วิธีการหรือแนวทางการแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงาน และเป็นการเรียนรู้แนวคิดใหม่

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 1 มีความต้องการพัฒนาตนเองในการปฏิบัติงานวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรส่งเสริมการปฏิบัติงานวิชาการของครูในด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยส่งเสริมเกี่ยวกับการเขียนรายงานการวิจัย การนำผลการวิจัยไปใช้ ด้วยวิธีการศึกษาดูงาน

2. จากการเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองในการปฏิบัติงานวิชาการของครูผู้สอน พบว่า ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความต้องการพัฒนาตนเองมากกว่าครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง ดังนั้น ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้รับการพัฒนาตนเองในการปฏิบัติงานวิชาการ โดยเฉพาะครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาสภาพปัญหาในการพัฒนาตนเองในการปฏิบัติงานวิชาการของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 1

2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาตนเองในการปฏิบัติงานวิชาการของครูผู้สอน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- _____. (2552). **คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- _____. (2553). **แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- คุณคำ ราชพล. (2548). **ความต้องการพัฒนาตนเองของบุคลากรครูสายผู้สอนในวิทยาลัยครูสว่นันเขต สังกัดกรมสร้างครู สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา) สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- จूरี่รัตน์ พินิจมนตรี. **การพัฒนาตนเองของครู สู... การพัฒนาวิชาชีพ**. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : http://www.jureerat.tk/articles.php?article_id=2, 2554.
- ชินวรรณ บุญเกียรติ. (2553). **นโยบายการพัฒนาการศึกษาของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ**. กรุงเทพฯ : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- ณรงค์ คำภาศรี. (2550). **ความต้องการพัฒนาตนเองด้านวิชาการของครูผู้สอนในโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สกลนคร เขต 2**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา) สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ณรงค์ รอดพันธุ์. (2542). **ครูกับการพัฒนาตนเอง**. วารสารข้าราชการครู. 98,19 (2542) : 37 – 39.
- ธานีรินทร์ ศิลปจารุ. (2551). **การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : บิสิเนสอาร์แอนด์ดี.
- เน่งน้อย ดิถาวร. (2550). **ปัญหาและความต้องการพัฒนาตนเองด้านวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.

- บุษยมาส สุขทวี. (2555). **ความต้องการพัฒนาดนเองทางวิชาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง.** วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- ประทีป โชติคุณเศรษฐ. (2544). **ความต้องการพัฒนาดนเองทางด้านวิชาการของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในสหวิทยาเขตเสรีไทย.** วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- รุ่ง แก้วแดง. (2541). **ครูแห่งชาติ.** กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1. (2554). **ข้อมูลสารสนเทศปีการศึกษา 2554.** กาฬสินธุ์ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). **การทำวิจัยแบบง่าย : บันไดสู่ครูนักวิจัย.** กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2554). **กลยุทธ์ ปี พ.ศ. 2554.** กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2552). **รายงานพิเศษ : การศึกษาวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร และผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อการพัฒนาประเทศ.** กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2541). **กระทรวงศึกษาธิการ. เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู.** พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). **การสังเคราะห์สภาวะการณ์และปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาไทย.** กรุงเทพฯ : วิ.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.
- อาณัติญาณ ศิริวัฒนอธิกุล. (2554). **ความต้องการพัฒนาดนเองของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2.** วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา) สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.